

Fietspuzzeltocht*) 80 jaar vrijheid: route oorlogsmonumenten Haskerland (ca. 18 km)

I. Geert Knol, geboren 17-11-1911. Deze Joster marechaussee heeft voor de Friese illegaliteit veel betekend. Na een in brand gestoken transport, moest Knol dit voorval onderzoeken. Uiteraard kon Knol niemand arresteren. Een 'foute' arts vertrouwde Knol niet en heeft hem verraden. Op 28 augustus 1944 werd hij door de beruchte SD op het politiebureau te Joure gearresteerd en op 9 september 1944, na gemarteld te zijn, in Ten Boer (Groningen) door de Duitsers geëxecuteerd.

II. loopt u rechtsom de kerk ziet u eerst de maple leaf met het aangrijpende verhaal over Geale Visser.

Achter de kerk ziet u een oorlogsgraf. Als we doorfietsen is de derde straat links genoemd naar Hotze Brouwer. Hotze Brouwer was betrokken bij illegaal werk, o.a. vervoer en opslag van wapens voor de verzetsstrijders van Haskerland. Is door de Duitsers gearresteerd en later bij een vergelding voor de dood van twee politieagenten gefusilleerd op 17 maart 1945 in Doniaga.

III. Op 8 april 1945 was op deze boerderij een gevechtsgroep van de binnenlandse strijdkrachten (BS) paraat. Zij ontvangen o.a. wapeninstructie van Richard Jung. (zie IV)

IV. Direct na de ingang lezen we het verhaal over Richard Jung, geboren 27-02-1911 in Tsjecho-Slowakije. Jung deed dienst bij de verzetsgroep Haskerland, onderdeel van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten. Gesneuveld bij Scharsterbrug in een strijd waarbij de Canadezen meehielpen dit dorp te bevrijden.

V. Bij het kruispunt was een werkkamp. Voor de oorlog in gebruik om land te winnen. In de oorlog gebruikt om joodse mannen te werk te stellen die later zijn weggevoerd... Hiervan getuigd het gedenkteken: "de wite peal"

VI. Monument Jetze B. Veldstra. Hij hielp vele onderduikers. Omdat hij een illegaal zendstation bezat en zijn naam via een andere zender per ongeluk bij de Duitsers terecht kwam, is hij gearresteerd. Ontkennen hielp niet omdat de Duitsers van alles op de hoogte waren. Na in Scheveningen gevangen gehouden te zijn, kwam hij in het concentratiekamp Neuengamme terecht waar hij in 1944 is gestorven.

VII. Uilke Boonstra, geboren 09-01-1899, Architect bij gemeentewerken Haskerland. Was een bekend Fries verzetsstrijder, organisator van verschillende overvallen en oprichter van een knokploeg tegen de Duitse bezetters. Twee maal gearresteerd. Op 18 augustus 1944 werd hij gefusilleerd in Vught. Sjoerd Wiersma, was eveneens actief in het verzet en werkte samen met Boonstra maar wist te ontkomen aan arrestatie.

VIII. Aan de noordmuur van de toren van de Hobbe van Baerdt kerk is een gedenksteen aangebracht van de beeldhouwer Nico Onkenhout uit Amsterdam met het opschrift: "Hwant mei God en mei minsken haste striden en dou hast oermastere, Genesis 32 vers 22-32, 1940-1945". Daaronder de namen van de gevallen inwoners van de toenmalige gemeente Haskerland. De gedenksteen werd onthuld op 3 mei 1952. In park Heeremastate is in 2025 het nieuwe herdenkingsmonument "80 jaar bevrijding" geplaatst. Het kunstwerk is meer dan 3 meter hoog en staat voor hoop, tolerantie en verbinding tussen verleden en toekomst.

*) Deelname aan deze gratis fietspuzzeltocht is geheel voor eigen risico. Deelnemers zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid en dienen de geldende verkeersregels na te leven. De organisatie kan op geen enkele wijze aansprakelijk worden gesteld.

